

İNŞAAT SİGORTALARI POLİÇELERİ GENEL ŞARTLARI

Yürürlük Tarihi: 1 Ocak 1976

Sigorta Teminatının Kapsamı

Madde 1- Bu sigorta, konusunu teşkil eden değerlerin teminat müddeti içinde, inşaat sahasında bulunduğu sırada, inşaat süresinde bu poliçede gösterilen istisnalar dışında kalan, önceden bilinmeyen ve ani bir sebeple herhangi bir ziya ve hasara uğraması halini temin eder.

Aksine Sözleşme Yoksa, Teminat Dışında Kalan Haller

Madde 2- Aksine sözleşme yoksa aşağıdaki haller sigorta teminatı dışındadır:

- İnşaatın yapılması için kullanılan makine, alet ve teçhizat ile geçici inşaat barakaları ve yardımcı yapılar.
- Üçüncü şahısların maruz kalacağı zararlar sigortalıya düşecek hukuki sorumluluklar.
- Hasar neticesi enkazın kaldırılması masrafları,
- Teminatın kapsamına giren sebeplerden meydana gelen ziya ve hasarların gerektirdiği uçak dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları, fazla çalışma ücretleri.
- Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar.
- İnşaatın bitim veya geçici kabulünden sonra başlayan bakım devresi,
- 3 üncü maddenin (o) bendinde belirtilen zararlar hariç olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- Sigorta sözleşmesiyle teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak meydana gelen her türlü çevre kirliliği sebebiyle oluşabilecek bütün zararlar.

Teminat Dışında Kalan Haller

Madde 3- Aşağıdaki haller sigorta teminatının dışındadır:

- Harp, her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harp ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar.
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden husule gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite bulaşmalarının ve bunla-

rın gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar (bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım "fission" olayını da kapsayacaktır).

- c) Kamu otoritesi tarafından sigortalı kıymet üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar
- d) Kusurlu plandan planın kusurlu uygulanmasından ileri gelen ziya ve hasarlar.
- e) Kusurlu malzeme, kusurlu işçilik bu istisnalar kusurlu malzeme ve kısımların tamir ve ikame masraflarına münhasır olup bu sebeplerle sigortalı diğer kıymetlerde meydana gelecek ziya ve hasarlar teminata dahildir.
- f) Aşınma, yıpranma, paslanma ve çürümeler.
- g) İnşaatin yapılması için kullanılan makine ve teçhizatın, mekanik ve elektriki arıza veya kırılmaları (bahis konusu arıza ve kırılmaların diğer sigortalı kıymetlerde husule getireceği ziya ve hasarlar teminata dahildir).
- h) Envanter açıkları.
- i) Sigortalının veya onun yerine kaim olan sorumlu kişinin, kasdı ve ayrıca sözleşme varsa ağır kusuru.
- j) İnşaatin tamamlanan veya geçici kabulü yapılan, yahut işverene teslim, edilen veya işveren tarafından kullanılan kısımlarında doğrudan doğruya veya dolayısıyla vukua gelecek ziya ve hasarlar.
- k) Ayrıca sigorta edilmişse, bakım devresi biten kısımlarda, doğrudan doğruya veya dolayısıyla vukua gelen ziya ve hasarlar.
- l) İnşaatin gecikmesinden, kısmen veya tamamen durmasından, taahhüdün tamamlanamamasından, akdin feshinden veya cezai şartların uygulanmasından ileri gelen zararlar dahil kar kaybı ve estetik kusurlar gibi her türlü netice zararları.
- m) İnşaatla alakalı bilumum hava ve kara nakil vasıtalarıyla yüzen araçlar.
- n) Nakit, kıymetli evrak (çek, senet, pul, esham ve tahvilat gibi) fatura, dosya, borç delilleri ve hesaba müteallik bütün defter ve evrak, inşaat ve tesisat plan ve proje.
- o) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar.

Teminatın Müddeti

Madde 4- Tatbikatın müddeti, poliçede belirtilen başlangıç tarihi esas olmak kaydıyla ekli listede kıymetlerin inşaat sahasına boşaldığı andan itibaren başlar ve poliçede belirtilen bitiş tarihinde sona erer. Ancak, inşaatın bu tarihten evvel kısmen veya tamamen bitirilip işverene teslimi halinde teminat müddeti bu kısımlar itibarıyla sona erer, Bu teminata konu teşkil eden, inşaat mahalline boşaltılan malzeme ve teçhizat için nakliyat sigortası mevcut ise bunlar itibarıyla teminat, nakliyat sigortası teminatının bitiminden itibaren başlar. Sigortaya konu

olan inşaat işleri ile ayrıca sigorta edilmişse bakım devresi poliçede gösterilen tarihte bitirilmediği takdirde teminat müddeti yetkili Tarife Komitesince gerektiği takdirde tespit olunacak şartlar ve ek bir prim karşılığı uzatılır,

Sigortaya konu teşkil eden inşaat işlerine herhangi bir sebeple devamlı olarak en az bir aydan fazla müddetle ara verilirse bu takdirde sigortalının yazılı ihban üzerine sigorta teminatı durur. Eğer sigortalı durma esnasındaki rizikolarla ilgili teminatın devamını isterse durma müddeti ile ilgili şart ve fiyat yetkili Tarife Komitesi tarafından tespit edilir. İnşaat faaliyetlerine tekrar başlanmasını müteakip işlemeyen gün sayısı kadar sigorta müddeti uzatılır. İnşaatın devamlı olarak 6 aydan fazla durması halinde uzayan devre ile ilgili fiyat ve şartlar yeniden yetkili Tarife Komitesince tespit edilir.

Sigortanın Başlangıcı ve Sonu

Madde 5- Sigorta, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak, yazılan günlerde, aksi kararlaştırılmadıkça Türkiye saati ile öğleyin saat 12.00'de başlar ve öğleyin saat 12.00'de sona erer.

Sigorta Ettirenin Beyan Yükümlülüğü

Madde 6- Sigortacı bu sigortayı sigorta ettirenin rizikonun hakiki durumunu bildirmek üzere teklifname, poliçe ve eklerinde yazılı beyanına dayanarak kabul etmiştir.

Sigorta ettirenin beyanı hakikate aykırı veya eksik ise, sigortacının sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektirecek hallerde:

- a) Sigorta ettirenin kasdı varsa, sigortacı durumu öğrendiği tarihten itibaren 1 ay içinde sözleşmeden caya bilir ve riziko gerçekleşmiş ise tazminatı ödemez. Cayma halinde sigortacı prime hak kazanır.
- b) Sigorta ettirenin kasdı yoksa, ve bu durum rizikonun gerçekleşmesinden evvel anlaşılırsa sigortacı durumu öğrendiği tarihten itibaren bir ay içinde sigorta poliçesini feshetmek veya rizikonun ağırlığı ile mütenasip ve yetkili Tarife Komitesi tarafından tespit edilecek prim farkını almak suretiyle yürürlükte tutmak şıklarından birini seçer.

Sigortacı tarafından yapılan fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 15 gün sonra öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder ve işlemeyen sigorta müddetine ait prim aşağıdaki uygulamaya tabi olur:

- i. Fesih esas inşaat devresi içinde olursa işlemeyen sigorta müddetine ait prim gün esasına göre iade olunur. Ayrıca bakım devresi teminatı bahis konusu ise bu devreye ait prim de tamamen iade edilir.
- ii. Fesih bakım devresinde vuku bulursa bu devreye ait primden iade yapılmaz.

Sigorta ettiren talep edilen prim farkını kabul etmediğini 15 gün içinde bildirdiği takdirde akit feshedilmiş olur ve işlemeyen sigorta müddetine ait prim iade edilir.

- c) Süresinde kullanılmayan cayma, fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.
- d) Sigorta ettirenin kasdı bulunmadığı hallerde riziko:

1. Sigortacı durumu öğrenmeden önce veya,
2. Sigortacının fesih ihbarında bulunabileceği süre içinde veyahut,
3. Bu ihbarın hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde gerçekleşirse, sigortacı tahakkuk ettirilen prim ile rizikonun ağırlaşması sebebiyle yetkili Tarife Komitesi tarafından tespit ve buna göre tahakkuk ettirilmesi gereken prim arasındaki nisbet dairesinde tazminattan indirim yapar.

Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları

Madde 7- Akdin yapılmasından sonra sigortalı malın teklifname, poliçe ve eklerinde beyan olunan yeri veya hali sigortacının muvafakati olmadan değiştirildiği takdirde sigorta ettiren, bu değişikliği:

- a) Kendisi tarafından veya açık veya zımni rızası ile bir başkası tarafından yapılmış ise derhal,
- b) Açık veya zımni rızası olmadan başka bir şahıs tarafından yapılmış ise durumu öğrenir öğrenmez, ve her iki halde de en geç 8 gün içinde sigortacıya ihbarla yükümlüdür.

Sigortacı, değişikliği öğrendiği tarihten itibaren, bu değişiklik sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiriyorsa 8 gün içinde:

1. Sözleşmeyi fesheder veya,
2. Yetkili Tarife Komitesince tespit edilecek prim farkını talep etmek suretiyle akdi yürürlükte tutar.

Sigorta ettiren, talep edilen prim farkını kabul etmediğini 8 gün içinde bildirdiği takdirde sözleşme feshedilmiş olur.

Sigortacı tarafından yapılan fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 8 gün sonra öğleyin saat 12.00'de, sigorta ettiren tarafından yapılan fesih ihbarı ise postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder.

Sözleşmenin feshi halinde işlemeyen sigorta müddetine ait bir prim iadesinin gerekip gerekmediği, gerekiyorsa miktarı yetkili Tarife komitesince tespit olunur.

Herhalde rizikonun ağırlaşmasından itibaren poliçenin sona ermesine kadar geçen günler için gereken prim farkını almaya sigortacı hak kazanır.

Süresinde kullanılmayan fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

Sigortalı malın teklifname, poliçe ve eklerinde beyan olunan yerinin veya halinin değiştiğini öğrenen sigortacı, sigorta primini tahsil etmek gibi sigorta sözleşmesinin aynen devamına razı olduğunu gösteren harekette bulunursa fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

Sigortalı malın yer ve halinde rizikoyu ağırlaştırıcı değişiklikleri, sigorta ettiren ihbar süresi içerisinde kasden bildirmemişse ihbar süresinden sonra gerçekleşen hasarlara ait tazminat hakkı düşer; ihbar yükümlülüğüne riayetsizlik kasıtlı değilse alınan primle alınması gereken prim arasındaki orantıya göre tazminattan indirim yapılır. Meydana gelen değişiklikler rizikoyu hafifletici mahiyette olur ve primin indirilmesini icap ettirir ise durumun sigortacıya yazı ile bildirilmesinden sözleşmenin sona ermesine kadar geçecek süre için yetkili Tarife Komitesince tespit edilecek prim farkı sigortalıya iade edilir.

Bu madde hükümleri sigortalıya da uygulanır.

Mülkiyet Değişikliği

Madde 8- Sigortalı malın mülkiyetinde bir değişiklik olduğu takdirde, sigortanın hükmü devam eder ve sigortalının poliçeden doğan hak ve borçları yeni hak sahiplerine intikal eder. Bu takdirde sigorta ettiren ve sigortanın mevcudiyetini öğrenen yeni hak sahibi, devir keyfiyetini 15 gün içinde sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülük yerine getirilmez ise sigortacı sorumluluktan kurtulur. Sigortacı değişikliği; yeni hak sahibi de sigortanın mevcudiyetini öğrendiği tarihten itibaren 8 gün içinde sigortayı fesih edebilir.

Süresinde kullanılmayan fesih hakkı düşer. Poliçenin sigortacı tarafından feshi halinde, fesih ihban postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 8 gün sonra öğleyin saat 12.00'de yeni hak sahibi tarafından feshi ise fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder.

Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, sözleşmenin sigortacı tarafından feshi halinde gün esas, yeni hak sahibi tarafından feshi halinde ise yetkili Tarife Komitesince tespit edilecek esasa göre prim farkı yeni hak sahibine geri verilir. Sigortalı malın malikinin değişmesi anında mevcut prim borçlarından sigorta ettiren, fesih hakkını kullanmayan yeni hak sahibi ile birlikte sorumludur.

Sigorta ettirenin ölümü halinde, bu sigortadan doğan bütün hak ve borçlar olduğu gibi yeni hak sahiplerine intikal eder.

Sigortalının Poliçenin Yürürlüğü Esnasındaki Yükümlülükleri

Madde 9- Sigortalı, sigorta konusu inşaat işleri ile malzeme, teçhizat, tesisat ve makinelerin emniyeti ve korunması için, sigortalı değilmiş gibi gerekli ihtimamı göstermekle yükümlüdür.

Sigortacı yetkili memurları vasıtası ile gerektiğinde sigorta konusu bina ve tesisleri teftiş ve kontrole yetkili olup, sigortalı da bu kontrollere müsaade ve yardım etmekle yükümlüdür.

Sigorta Priminin Ödenmesi, Sigortacının Sorumluluğunun Başlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü

Madde 10- Sigorta priminin tamamının, primin taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa peşinatın (ilk taksit) akit yapılı yapılmaz ve en geç poliçenin teslimi karşılığında ödenmesi gerekir. Aksi kararlaştırılmadıkça, prim veya peşinat ödenmediği takdirde poliçe teslim edilmiş olsa dahi sigortacının sorumluluğu başlamaz ve bu husus poliçenin ön yüzüne yazılır. Sigorta ettiren kimse, sigorta primini veya primin taksitle ödenmesi kararlaştırdığı takdirde peşinatını, sigorta poliçesinin teslim edildiği günün bitimine kadar ödemediği takdirde temerrüde düşer ve prim borcunu temerrüde düştüğü tarihi takip eden 30 gün içinde dahi ödemediği takdirde sigorta sözleşmesi hiç bir ihtara gerek olmaksızın feshedilmiş olur. Prim ödenmemiş olmasına rağmen poliçenin teslimi ile sigortacının mesuliyetinin başlayacağını kararlaştırdığı hallerde, bu bir aylık sürenin ilk 15 gününde sigortacının sorumluluğu devam eder.

Primin taksitle ödenmesi kararlaştırıldığı takdirde, taksitlerin kesin ödeme zamanı, miktarı ve vadesinde ödenmemesinin sonuçları poliçe üzerine yazılır veya poliçe ile birlikte yazılı olarak sigorta ettirene bildirilir. Sigorta ettiren kimse, kesin vadeleri poliçe üzerinde belirtilen ya da yazılı olarak kendisine bildirilmiş olan prim taksitlerinin herhangi birini vade günü bitimine kadar ödemediği takdirde temerrüde düşer. Sigorta ettiren, prim borcunu temerrüde düştüğü tarihi takip eden 15 gün içinde ödemediği takdirde sigorta teminatı durur. Rizikonun

gerçekleşmemesi kaydıyla, teminatın durduğu süre içinde prim borcunun ödenmesi halinde teminat durduğu yerden devam eder. Sigorta teminatının durduğu tarihten itibaren 15 gün içerisinde prim borcunun ödenmemesi halinde, sigorta sözleşmesi hiç bir ihtarla gerek olmaksızın feshedilmiş olur.

Poliçenin ön yüzüne yazılması kaydıyla, rizikonun gerçekleşmesiyle henüz vadesi gelmemiş prim taksitlerinin sigortacının ödemekle yükümlü olduğu tazminat miktarını aşmayan kısmı, muaccel hale gelir .

Bu madde uyarınca sigorta sözleşmesinin feshedilmiş sayıldığı hallerde, sigortacının sorumluluğunun devam ettiği süreye tekabül eden prim gün esaslı üzerinden hesap edilerek fazlası sigorta ettirene iade edilir.

Sigorta Bedeli ve Primin Ayarlanması

Madde 11- Bu poliçede gösterilen sigorta bedeli

- İnşaat konusu malzeme ve işlerin (var ise gümrük, vergi, resim ve harçları ile nakliye ve işçilik masrafları dahil) değeri ile,
- Ayrıca sigorta yapılmış ise inşaatın yapılması için kullanılan makine, alet ve teçhizat ve geçici inşaat barakaları ve yardımcı yapılar cari piyasa değerinden aşağı olamaz.

Poliçede gösterilen sigorta bedelini teşkil eden değerlerde bir artış husule geldiği takdirde sigorta ettiren bu artışa muttali olduğunda en geç 5 gün içinde ve fakat herhangi bir hasarın vukuundan önce keyfiyeti yazılı olarak sigortacıya bildirmekle sorumludur.

Sigorta bedelinin % 20'sini geçmeyen değer artışları sigortalı sayılır. % 20'yi geçen değer artışlarının sigortalı sayılabilmesi için sigortacının yazılı muvafakati şarttır. % 20'yi geçen değer artışlarının sigortacı tarafından kabul edilmemesi halinde bu sigortaya ilk tehlike sigortası hükümleri uygulanır. Sigorta bedelindeki artışla orantılı olarak prim ayarlaması yapılır.

Hasar Vukuunda Sigortalının Yükümlülükleri

Madde 12- Sigortalı, hasar vukuunda aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

- Hasarın vukuunu öğrendiği tarihten itibaren geç 5 gün içinde sigortacıya ihbar etmek,
- Sigortalı değilmişcesine gerekli kurtarma ve korunma tedbirlerini almak ve bu maksatla sigortacı tarafından verilecek talimata elinden geldiği kadar uymak,
- Hasarın sebebi ile hangi hal ve şartlar altında vukua geldiğini tayine, ziya ve hasar miktarıyla delilleri tesbite yararlı ve sigortalı için sağlanması mümkün gerekli bilgi ve belgeleri (aslı veya kendisi tarafından tasdikli sureti veyahut fotokopisi) sigortacının talebi üzerine, belgeleri gecikmeksizin vermek ve rücu hakkının kullanılmasına yararlı sigortalı için sağlanması mümkün gerekli bilgi ve belgeleri temin ve muhafaza etmek.

Şu kadar ki, sigortalı yukarıdaki hükümler dairesinde sigortacıyı haberdar ettikten sonra inşaatın aksaması amacıyla küçük çaptaki tamirleri (ayrıca tamir ihbarında bulunmak kaydı ile) sigortacının yetkili elemanlarının gelmesini beklemeden yaptırabilir.

Sigortacı, hasar ihbarını aldıktan sonra 7 gün içerisinde eksperini hasar yerine göndermediği takdirde sigortalı herhangi bir kayıda bağlı olmaksızın hasarlı kısmın tamirine başlayabilir.

- d) Ziya ve hasar tahmini miktarını belirtir bir tazminat beyannamesini makul ve muhik bir süre içinde sigortacıya vermek,
- e) Zaruri haller dışında hasar konusu yer veya mallarda bir değişiklik yapmamak,
- f) Tazminat yükümlülüğü ve miktarı ile rücu haklarının tespiti için sigortacının yetkili kıldığı temsilcilerinin sigortalı yer veya mallarda ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde yapacakları araştırma ve incelemelere müsaade etmek,
- g) Sigorta konusu ile ilgili başkaca sigorta sözleşmeleri varsa bunları sigortacıya bildirmek.

Tazminat Hakının Eksilmesi veya Düşmesi

Madde 13- Sigortalı, hasar vukuundaki yükümlülüklerini yerine getirmez ve bunun sonucu ziya ve hasar miktarında bir artış olursa sigortacının ödeyeceği tazminattan bu suretle artan kısım indirilir.

Sigortalı, rizikonun tahakkukuna kasden sebebiyet verir veya ziya ve hasar miktarını kasden artırıcı fiillerde bulunursa, bu poliçeden doğan hakları düşer.

Hasarın Tespiti

Madde 14- Bu poliçe ile sigortalı kıymetlerde meydana gelen ziya ve hasarın miktarı taraflarca uyuşularak tesbit edilir. Taraflar uyuşamadıkları takdirde, ziya ve hasarın miktarı mütehasıs mühendisler veya teknisyenler arasından seçilecek hakem-bilirkişi diye adlandırılan bilirkişiler tarafından, aşağıdaki hükümlere tabi olmak üzere tesbit edilir:

- a) İki taraf tek hakem-bilirkişi seçiminde anlaşamadıkları takdirde, taraflardan her biri kendi hakem-bilirkişisini tayin eder ve bu hususu noter eliyle diğer tarafa bildirir. Taraf hakem-bilirkişileri tayinlerinden itibaren 7 gün içerisinde ve incelemeye geçmeden evvel bir üçüncü tarafsız hakem-bilirkişi seçerler ve bunu bir tutanakla tesbit ederler. Üçüncü hakem-bilirkişi ancak taraf hakem-bilirkişilerinin anlaşamadıkları hususlarda, anlaşamadıkları hadler dahilinde kalmak ve buna münhasır olmak kaydıyla karar vermeye yetkilidir. Üçüncü hakem-bilirkişi kararını müstakil bir rapor halinde verebileceği gibi, diğer hakem-bilirkişilerle birlikte bir rapor halinde de verebilir. Hakem-bilirkişi raporları taraflara aynı zamanda tebliğ edilir. Hakem-bilirkişi raporlarının beher ünite için tesbit edilecek ziya ve hasar miktarlarından başka -hasarın belli veya muhtemel sebebi,

Hasarlı kıymetlerin hasardan bir gün önceki gerçek değeri ile yenileme (ikame) değerini,

Tamir veya başka hususlar için faydalanılabilecek enkazın ağırlığını ve değerini de ihtiva etmesi gereklidir.

- b) Taraflardan herhangi biri diğer tarafça yapılan tebliğden itibaren 15 gün içerisinde hakem-bilirkişisini tayin etmez yahut taraf hakem-bilirkişiler üçüncü hakem-bilirkişinin seçim hususunda 7 gün içerisinde anlaşamazlar ise, taraf hakem-bilirkişisi veya üçüncü hakem-bilirkişi taraflardan birinin talebi üzerine ha-

sar mahallindeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkeme başkanı tarafından tarafsız ve mütehasıs şahıslar arasından seçilir.

- c) Her iki taraf üçüncü hakem-bilirkişinin (bu şahıs ister hakem- bilirkişilerince, ister yetkili mahkeme başkanı tarafından seçilecek olsun) sigortacının veya sigortalının ikamet ettiği veya hasarın meydana geldiği mahal dışından seçilmesini isteme hakkını haizdirler ve bu isteğin yerine getirilmesi gereklidir.
- d) Hakem-bilirkişiler ölür, vazifeden çekilir veya reddedilir ise ayrılan hakem-bilirkişi yerine yenisi aynı usule göre seçilir ve tesbit muamelesine kaldığı yerden devam edilir.

Sigortalının ölümü, tayin edilmiş bulunan hakem-bilirkişinin vazifesini sona erdirmez.

İhtisas yokluğu sebebiyle hakem-bilirkişilere yapılacak itiraz, bu şahısların öğrendiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde yapılmadığı takdirde itiraz hakkı düşer.

- e) Hakem-bilirkişiler incelemelerinde tamamen serbesttirler. H.U.M.K.'nun ve diğer mevzuat hükümleri ile de bağlı değildirler.
- f) Ziya ve hasar miktarının tesbiti zımında hakem-bilirkişiler gerekli görecekları deliller ile hasar zamanında mevcut sigortalı malın ve değerinin tesbitine yarıyacak kayıt ve belgeleri isteyebilir ve hasar mahallinde incelemede bulunabilirler.
- g) Hakem-bilirkişi veya hakem-kışiler, yahut üçüncü hakem-bilirkişinin ziya ve hasar miktan hususunda verecekleri kararlar kesindir, tarafları bağlar. Eğer ziya ve hasar miktan taraflarca tespit edilmemişse bir hakem- bilirkişi kararına dayanmadan sigortacıdan tazminat talep ve dava edilemez. Hakem-bilirkişi kararlarına ancak karar ilk bakışta anlaşılır, yani aşıkarak hakiki durumdan önemli şekilde farklı ise itiraz edilebilir ve bunlann iptali raporun tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, hasar mahallindeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkemeden istenebilir.
- h) Taraflar tazminat miktarı hususunda anlaşmadıkça alacak ancak hakem- bilirkişi kararı ile muaccel olur ve zaman aşımı kesin raporun taraflara tebliğ tarihinden evvel işlemeye başlamaz. Meğer ki, hakem-bilirkişilerin tayini ile T.T.K.'nun 1292. maddesindeki ihbar müddeti arasında 2 yıllık müddet geçmiş olsun.
- i) Taraflar kendi hakem-bilirkişilerinin ücret ve masraflarını öderler. Üçüncü hakem-bilirkişinin ücret ve masrafları taraflarca yarı yarıya ödenir.
- j) Ziya ve hasar miktarının tesbiti, teminat verilen rizikolar, sigorta bedeli, sigorta değeri, aşkın ve menfaat değeri altında sigorta, sorumluluğun başlangıcı, hak düşürücü ve hak azaltıcı sebepler hususunda bu poliçede ve mevzuatta mevcut hüküm ve şartlar ve bunların ileri sürülmesine tesir etmez.

Tazminatın Hesabı

Madde 15- Tazminat miktarı ekli istede her kalem itibarıyla ayrı ayrı gösterilen sigorta bedelini ve her halükarda toplam sigorta bedelini aşmamak kaydıyla aşağıda yazılı esaslar dahilinde tesbit edilir:

1. İnşaat konusu malzeme ve işlerde:

i) Kısmi hasar halinde:

Tazminat tutan sigortalı kıymetlerin hasardan bir gün önceki durumuna getirilmesi için ödenmesi gereken bedeldir. Bu bedel inşaat malzemesi bedeli, işçilik, nakliye masrafları, -varsa- gümrük, vergi, resim ve harç gibi masrafları da kapsar. Ancak bu ödemeler tutarı sigortalı kıymetlerin hasardan bir gün önceki değerini geçemez. Tazminat tutarında sovtaj (ve varsa muafiyet) indirilir.

ii) Tam hasar halinde:

Tazminat tutarı, sigortalı kıymetin hasardan bir gün önceki değeridir. Tazminat tutarından sovtaj ve varsa muafiyet indirilir.

2. Aksine sözleşme ile temin edilen hallerde:

a) İnşaatın yapılması için kullanılan makine, alet ve teçhizatla:

i) Kısmi hasar halinde:

Tazminat tutan yedek parçaların ikame bedeli, nakliye masrafları, demontaj ve montaj masrafları, -varsa- gümrük, vergi, resim ve harç gibi masrafları da kapsamakla beraber yenisi ikame edilen parçalar itibariyle eski yeni farkı indirim yapılır. Tazminat tutarından sovtaj ve varsa muafiyet indirilir.

ii) Tam hasar halinde:

Tazminat tutarı, sigortalı kıymetin hasardan bir gün önceki değeridir. Tazminat tutarından sovtaj ve varsa muafiyet indirilir.

b) Enkaz kaldırma masrafları:

Tazminat tutarı hasar mahallinin temizlenmesi için yapılan masraflar olup, azami teminat tutarı poliçede belirtilmiştir.

c) Seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları ve fazla çalışma ücretleri: Tazminat tutarı bu maksatla yapılan masraflar olup azami teminat tutarı poliçede belirtilmiştir.

3. Kısmi hasar halleriyle ilgili olarak yapılan geçici tamir masrafları, kesin tamir masraflarını azalttığı oranda sigortacı tarafından kabul edilir.

4. Kısmi hasar halleriyle ilgili olarak yukarıda (i) fıkralarında belirtilen esaslar dahilinde hesaplanan tazminat tutarı sigortalı kıymetin hasardan bir gün önceki değerini aşarsa tazminat tam hasarla ilgili (ii) fıkralarında belirtilen esaslar dahilinde ödenir.

5. Hasar halinde sigorta bedelinin sigorta değerinden düşük olduğu tespit edilirse, tazminatın tutarı sigorta bedeli ile sigorta edilmesi gereken meblağ arasındaki nispet dahilinde bir indirim tabi tutulur.

Madde 16- Sigortacı hasarlı herhangi bir kıymeti tamir ettirebileceği gibi zararları nakden de ödeyebilir.

Müşterek sigorta halinde, tazminat bu poliçe hükümlerine göre tespit edildikten sonra, sigortacı bu tazminattaki hissesini, sigorta bedelleri toplamına kendisinin iştiraki nisbetinde öder.

Ancak poliçeler meyanında hususi mahiyet veya şartları haiz olanlar mevcut ise tazminat hissesinin tayininde bu hususiyetler ve taahhüdün tabi olduğu şartlar karşılığı olarak nazarı itibara alınır. Sigortalı kıymetlerden bir ünitenin kısmi hasarı halinde hasar o üniteye ait sigorta bedeline kadar olmak üzere ödenir ve ancak sigorta süresi içinde ödenecek hasarların tutarı hiçbir zaman o üniteye ait sigorta bedelini aşamaz.

Hasar ve Tazminatın Sonuçları

Madde 17- Sigortacı ödediği tazminat miktarınca hukuken sigortalı yerine geçer. Sigortalı ve sigorta ettiren sigortacının ikame edebileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye mecburdur.

Temin edilen rizikonun gerçekleşmesi ile tam hasar meydana geldiği takdirde sigorta teminatı sona erer. Kısmi hasar halinde, sigorta bedeli hasar tarihinden itibaren ödenen tazminat miktarı kadar eksilir.

Sigorta bedeli poliçede muhtelif birimler (ünite veya gruplar) itibariyle ayrı ayrı gösterilmiş ve bu birimlerden (ünite veya gruplardan) biri veya bir kaç tam hasara uğramış ise bu birimlere (ünite veya gruplara) ilişkin sigorta teminatı, hasar tarihinde sona erer.

Kısmi hasar halinde ise her birim (ünite veya grup) için tespit edilmiş olan sigorta bedeli hasar tarihinden itibaren ödenen tazminat miktarı kadar eksilir.

Sigorta bedelinin eksildiği hallerde hasar tarihinden itibaren gün esaslı üzerinden prim alınmak suretiyle sigorta bedeli eski miktara çıkartılabilir.

Kısmi hasarlarda taraflar sigorta sözleşmesini feshetme hakkına sahiptir. Taraflar fesih hakkını ancak tazminat ödenmeden önce kullanabilir.

Sigortacı, fesih hakkını kullandığı takdirde bu fesih, ihbarın postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 15 gün sonra öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder ve feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, aşağıdaki uygulamaya tabi olur.

- i) Fesih esas inşaat devresi içinde olursa işlemeyen sigorta müddetine ait prim gün esasına göre iade olunur. Ayrıca bakım devresi teminatı bahis konusu ise bu devreye ait prim de tamamen iade edilir.
- ii) Fesih bakım devresinde vuku bulursa bu devreye ait primden iade yapılmaz.

Sigorta ettiren, fesih hakkını kullandığı takdirde bu fesih, ihbarın postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder ve işlememiş sigorta süresine ait prim geri verilmez.

Bırakma

Madde 18- Aksine sözleşme yoksa hasarlı mal sigortacıya bırakılamaz.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Vergi, Resim, Harç ve İdare Masrafları

Madde 19- Sigorta sözleşmesine, bedeline veya primine ilişkin olarak halen mevcut ve ileride konulabilecek vergi, resim veya harçlarla sigorta sözleşmesinde gösterilen idare masrafı sigorta ettirene aittir.

Tebliğ ve İhbarlar

Madde 20- Sigorta ettirenin veya sigortalının ihbar ve tebliğleri sigorta şirketinin merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye, noter aracılığıyla veya taahhütlü mektupla yapılır.

Sigorta şirketinin ihbar ve tebliğleri de sigorta ettirenin veya sigortalının poliçede gösterilen adresine, bu adreslerin değişmiş olması halinde ise sigorta şirketinin merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye bildirilen son adresine aynı suretle yapılır.

Taraflara imza karşılığı olarak elden verilen mektup veya telgrafla yapılan ihbar ve tebliğler de taahhütlü mektup hükmündedir.

Hasarın vukuuna ve tamire başlamaya ait ihbarın önceden mutlaka telgrafla yapılması şarttır.

Ticari ve Mesleki Sırların Saklı Tutulması

Madde 21- Sigortacı, sigortalıya ait öğreneceği ticari ve mesleki sırların saklı tutulmamasından doğacak zararlardan sorumludur.

Yetkili Mahkeme

Madde 22- Bu poliçeden doğan ihtilaflar sebebiyle sigorta şirketi aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, sigorta şirketi merkezinin veya sigorta akdine aracılık yapan acentenin ikametgahının bulunduğu veya hasarın vukua geldiği, sigorta şirketi tarafından açılacak davalarda ise, davalının ikametgahının bulunduğu yerin ticaret davalanna bakmakla görevli mahkemesidir.

Zaman Aşımı

Madde 23- Sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler iki yılda zaman aşımına uğrar.

Özel Şartlar

Madde 23- Bu Genel Şartlara, varsa bunlara ilişkin klozlara aykırı düşmeyen özel şartlar konulabilir.